

KONUTLARIN

ENERJİ TÜKETİM

KARAKTERİSTİKLERİ ARAŞTIRMASI

DERLEYEN: SEFA SAHİN

Kaynak kullanımında verimlilik çalışmalarına baz teşkil etmek açısından çok yönlü olarak yaş, coğrafi bölge, ekonomik gelişmişlik, kültürel özellikler vb... bir çok faktörü içeren tüketim profilini çıkarmak büyük önem taşımaktadır. Bu konuda ülkemizde somut olarak çalışmalar Başbakanlık DİE, DPT Müsteşarlığı ve Enerji Bakanlığı Elektrik İşleri Etüt İdaresi (EİEİ) Genel Müdürlüğü tarafından ortaklaşa bir çalışma başlatılmıştır. İki aşamadan oluşan araştırmanın 1. aşaması haziran 1998'de başlatılmıştır. Çalışmanın ana hatlarına ilişkin DİE ya-

yınlarından elde edilen bilgiler yazının devamında verilmiştir. Bu araştırma sonuçlarına ilişkin bilgiler açıklandıkça yayınlarımızda yer vermeyi sürdüreceğiz.

Bilinen enerji kaynaklarının hızla tükendiği günümüzde enerjinin verimli ve etkili bir biçimde kullanımı giderek hayati önem taşımaya başlamıştır. Bu nedenle sanayi ve diğer nihai enerji tüketim sektörlerindeki bilgilerin periyodik olarak derlenerek değerlendirilmesi, enerji tasarrufu çalışmalarında hedeflerin belirlenmesi ve uygulamaların sağlıklı

bir şekilde yönlendirilmesi için ön koşuldur.

Diğer nihai enerji tüketim sektörlerinde olduğu gibi konutlarda da enerji tüketimini azaltmak üzere yapılan enerji etüt çalışmalarına ve bu sektörün genel yapısının değerlendirilmesi ve planlama çalışmaları için istatistiki bilgilere ihtiyaç vardır. Konutlarda enerji kullanım eğilimlerini ortaya çıkarmak amacıyla ülke genelinde örnekleme yöntemi ile, Konutların Enerji Tüketim Karakteristikleri anketi yapılacaktır.

Anket çalışması ana hatlarıyla;

a. Konutlarda enerji kullanımı etkileyen yaşam ve mekan hakkında bilgi toplanması,

b. Konutlarda ısıtma, soğutma, ışıklandırma ve elektrikli ev aletlerinin kullanımında enerji tüketim eğilimlerinin belirlenmesi,

c. Elektrikli ev aletlerinin en çok hangi saatlerde kullanıldığının araştırılmasıdır.

Çalışmanın sonuçları; coğrafi bölge ve coğrafi bölgeleri temsilen seçilmiş 9 il (Samsun, Erzurum, Gaziantep, Konya, Ankara, Kocaeli, İstanbul, İzmir, Antalya) tahminleri boyutunda verilecektir. Anket uy-

günlüğü 80 il merkezinde ve 327 ilçede toplam 24.420 konut ziyaret edilerek 2 aşamada gerçekleştirilmiştir.

I. Aşamada Karadeniz, İç Anadolu, Doğu Anadolu ve Güney Doğu Anadolu Bölgelerinde Haziran-Temmuz,

II. Aşamada Marmara, Ege ve Akdeniz Bölgelerinde Eylül-Ekim aylarında alan uygulaması yapılacaktır.

Anket çalışması hakkında ayrıntılı teknik bilgi ekte sunulmaktadır.

AMAÇ : Ataerkil aile yapısından çekirdek aileye dönüşüm ve çoğu bireyin yalnız yaşamayı tercih etmesi sonucu, konut sayısı ihtiyacı yaklaşık iki kat artış kaydetmektedir. Bu artışa paralel olarak daha çok araç talep edilmekte, daha çok konut inşa edilmekte, daha fazla mekan ısıtılmakta ve soğutulmaktadır. Verilen kararlar yalnızca insanların kendi yaşam biçimleri üzerinde etkili olmamakta, aynı zamanda ekosistemi de etkilemektedir. Ayrıca ülkemizin coğrafi yapısına göre alışkanlıklar da değişiklik göstermektedir.

Enerji Tüketim Karakteristikleri Anketi ile;

1. Konutların enerji tüketimi ve bu tüketimi etkileyen parametrelerin,
2. Konutlarda kullanılan elektriğin kullanım amaçlarının ve yakıt cinslerinin dağılımının,
3. Bina tipi ve yaşlarının,
4. Binaların ısıtma sistemlerinin ve ısıtılan alanlarının,
5. Konutlarda pişirme sistemlerinin ve elektrikli ev aletlerinin,
6. Özel araç sayılarının, yakıt sistemlerinin ve yaşlarının belirlenmesi amaçlanmıştır.

Çalışma sonuçları bir seminer halinde sunulacak ve haber bülteni ile de kamuoyuna duyurulacaktır.

YÖNTEM : Anket çalışması kantitatif araştırma tekniklerinden, yüz yüze anket yöntemi ile gerçekleştirilecektir. Amacına uygun olarak hazırlanmış soru formu Devlet İstatistik Enstitüsünün eğitilmiş anketörleri aracılığı ile görüşülen kişilere uygulanacaktır. Anketlerin veri girişi Enstitümüz tarafından ilk kez nüfus tespitinde kullanılan ICR (Akıllı Karakter Tanıyıcı Optik Veri Giriş Sistemi) teknolojisiyle yapılacaktır.

KAPSAM : Nüfüsü 2000'in üzerinde olan tüm yerleşim yerlerindeki konutlardır. Örnek hacmi 24.420 konut olarak belirlenmiştir.

Konutta Enerji Tüketim Karakteristikleri Anketinde;

-Yedi Coğrafi Bölge ayrımı kullanılmıştır.

-Devlet Planlama Teşkilatının en son kent tarifi ele alınarak her bölgede yerleşim yerleri nüfusu 20.001 ve daha fazla olan yerler kent, 20.000 ve daha az olan yerler kır olarak tabakalanmıştır.

-Her bölgede kır yerleşim yerleri nüfusları dikkate alınarak (2001-5000 , 5001-20000) iki tabakaya ayrılmıştır.

-Her bölgede kent yerleşim yerleri

nüfusları dikkate alınarak (20.001-50.000 , 50.001-200.000 , 200.001+) üç tabakaya ayrılmıştır.

-Nüfusu 200.001 ve daha fazla olan yerleşim yerlerinde, Belediyeler ve DİE Bölge Teşkilatı işbirliği yapı-

arak mahallelerin sosyo-ekonomik durumlarına göre güncel tabakalanmasını gerçekleştirmiş ve bu yerleşim yerleri örnek mahallelerin tesbitinde kullanılmıştır.

Yapılan bu çalışmalar , ülkemizdeki enerji tüketimine karakteristiklerinin ortaya konulmasına ilişkin ilk kapsamlı araştırma sonuçları olmakla kalmayacak, bir çok yeni araştırmanın ve gelişmenin de başlangıcı olacaktır. Çalışmanın başlatılmasındaki titiz anlayışın, sonuçların elde edilmesine kadar geçecek sürecin sonuna kadar sürdürülmesi ülkemiz açısından büyük önem arz etmektedir. Çalışmaların bilimsel titizlik ve tutarlılıkla yürütülmesine katkıda bulunan herkese başarılar diliyoruz.